

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

DÜNYA GIDA GÜNÜ 2021

1. GİRİŞ

Her ne kadar sağlığımızın ve refahımızın besleyici gıdaların varlığına ve bunlara erişebilmemize bağlı olduğunu bilsek de birçoğumuz 'tarım-gıda sistemleri' kavramı hakkında, bu sistemlere her gün nasıl dahil olduğumuz, seçimlerimiz ve eylemlerimizin bu sistemleri nasıl etkilediği hakkında fazla bilgi sahibi değil.

Dünya Gıda Günü 2021, kimseyi geride bırakmadan, **daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi bir çevre ve daha iyi bir yaşam için DAHA verimli, kapsayıcı, dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemlerine dönüşümün desteklenmesi gerektiği konusunda farkındalığı artıracak.** Tarım-gıda sistemlerimizin **herkesin yeterince uygun fiyatlı, besleyici ve güvenli gıdaya erişimini sağlamak** için sektörler arasında **eylem çağrısında** bulunacak.

#DünyaGıdaGünü2021, ikinci kez, tarım-gıda sistemlerinin bozulmasına, daha önce benzeri görülmemiş küresel ölçekte bir ekonomik gerilemeye ve bu nedenle de geçim kaynakları ve gelirlerin önemli ölçüde azalmasına, öte yandan gıda güvensizliğinin ve eşitsizliklerin artmasına sebep olan COVID-19 pandemisi ortamında kutlanacak. Bu yıl gerçekleştirilecek BM Gıda Sistemleri Zirvesi öncesinde, Mayıs ayında FAO ofislerinde ve **26-28 Temmuz 2021** tarihleri arasında Roma'daki **Ön Zirve** sırasında halka duyurulacak olan Dünya Gıda Günü kampanyası, tarım-gıda sistemlerinin dönüştürülmesi için çağrıda bulunacak. Ekim ayında dünya çapında gerçekleşecek yüzlerce etkinlik BM Gıda Sistemleri Zirvesi'nin önemli sonuçlarını inceleyecek ve nasıl bir yol haritası belirlememiz gerektiğini tartışacak. **Dünya Gıda Günü küresel töreni 15 Ekim 2021 Cuma günü FAO merkezinde gerçekleştirilecek.**

FAO, BM Gıda Sistemleri Zirvesi'nin hazırlık sürecine tam destek vermeye devam ediyor. FAO, "Güvenilir ve besleyici gıdaya erişimin sağlanması" konulu Eylem Oturumu 1 için BM Koordinatör Kuruluşu olmanın yanı sıra zirvenin diğer Eylem Oturumlarına da odak noktaları sağlıyor ve ayrıca Bilimsel Komite 'de temsil ediliyor. Bu çerçevede FAO, Zirve bünyesindeki çalışma gruplarının mevcut bilgi ve deneyimlerden yararlanmalarını sağlamak için dış kurumların ve diğer BM kuruluşlarının sürece katılımını destekliyor.

SPOTLIGHT 1-TARIM-GIDA SİSTEMİ NEDİR?

Tarım-gıda sistemi, bir gıdanın yetiştirilmesinden hasat edilmesine, işlenip paketlenmesine, taşınma ve dağıtımına, satılmasına, satın alınmasına, hazırlanmasına, tüketilmesine ve bertaraf edilmesine kadar çiftlikten sofraya tüm yolculuğunu kapsar. Ayrıca, geçim kaynağı sağlayan ormancılık ürünleri ve biyoyakıtlar gibi gıda dışı ürünler ile bu gıda ve tarım ürünlerini elde etmemizde rol oynayan tüm insanları, faaliyetleri, yatırımları ve tercihleri de içerir. **Bu FAO hikayesinde daha fazlasını okuyun.**

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

2. TEMA/SLOGAN

Eylemlerimiz geleceğimizdir.

Daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi bir çevre ve daha iyi bir yaşam

Sürdürülebilir tarım – gıda sistemlerine giden dört yol

*FAO'nun Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ve ana hedeflerine katkısını temsil eder.
Tarım – gıda sistemlerinin birbirine bağlı ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarını yansıtır.*

Daha iyi üretim

Yerel, bölgesel ve küresel düzeyde verimli ve kapsayıcı gıda ve tarım tedarik zincirleri oluşturarak sürdürülebilir tüketim ve üretim modellerinin benimsenmesinin sağlanması yoluyla değişen iklim ve çevre şartlarına dirençli ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemleri oluşturulması

Daha iyi beslenme

Besleyici gıdaların teşvik edilmesi ve sağlıklı beslenmeyi ulaşılabilir kılmayı dahil açlığı sona erdirmek, gıda güvenliğinin sağlanması ve tüm biçimleriyle beslenmenin artırılması

Daha iyi çevre

Daha verimli, kapsayıcı, dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemleri aracılığıyla kara ve deniz ekosistemlerinin sürdürülebilir kullanımının temini, tadili ve teşvik edilmesi ve iklim değişikliğiyle mücadele edilmesi (azalt, yeniden kullan, geri dönüştür, artık yönetimi)

Daha iyi yaşam

Eşitsizlikleri (kentsel/kırsal alanlar, zengin/fakir ülkeler, erkekler/kadınlar) azaltarak kapsayıcı ekonomik büyümenin teşvik edilmesi

Gıdanın geleceği ellerimizde

Tarım-gıda sistemi, günlük hayata uyarlaması güç karmaşık bir terim gibi görünebilir, ancak hayatımızın tarım-gıda sistemlerine bağlı olduğunu biliyor musunuz? Bir gıdayı tükettiğinizde, tarım-gıda sisteminin bir parçası olursunuz. Seçtiğimiz gıdalar ve gıdaları nasıl ürettiğimiz, pişirdiğimiz ve depoladığımız, bizi tarım-gıda sisteminin işleyişinin ayrılmaz ve aktif bir parçası haline getiriyor.

Sürdürülebilir bir tarım-gıda sistemi, herkes için yeterli, besleyici ve güvenilir ve çeşitli gıdanın uygun bir fiyata mevcut olduğu ve hiç kimsenin aç kalmadığı veya herhangi bir yetersiz beslenmeden muzdarip olmadığı bir sistemi ifade ediyor. Yerel pazarlarda veya marketlerde

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

rafların dolu olduğu, bununla birlikte daha az gıdanın israf edildiği, gıda tedarik zincirinin zorlu hava koşulları, fiyat artışları veya salgın hastalıklar gibi şoklara karşı daha dayanıklı olduğu ve çevresel bozulmayı veya iklim değişikliğini daha da kötüleştirmeyen, aksine çevreye ve iklim değişikliğine olumsuz etkileri sınırlayan bir sistem. Aslında, sürdürülebilir tarım-gıda sistemleri, gelecek nesiller için ekonomik, sosyal ve çevresel temellerden ödün vermeden herkes için gıda güvenliği ve beslenme sağlar. Bu sistemler, daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi çevre ve daha iyi bir yaşam için öncü olur ve kimseyi geride bırakmaz.

Neden önemsemeliyiz?

Tarım-gıda sistemlerini dönüştürmeyi neden önemsemeliyiz? Tarım gıda sektörü diğer sektörlerden çok daha fazla insanı istihdam ediyor. Dünya çapında 1 milyar insan tarım ve gıda sektöründe istihdam ediliyor. Ayrıca, gıdaları üretme, tüketme ve ne yazık ki israf etme şeklimiz, doğal kaynaklar, çevre ve iklim üzerinde gereksiz baskı oluşturarak gezegenimize ağır bir yük getiriyor. Gıda üretimi sıklıkla doğal alanlara zarar veriyor veya onları yok ediyor hatta türlerin yok olmasına sebep olabiliyor. Bu bize trilyonlarca dolara mal oluyor, ancak en önemlisi, bugünün tarım gıda sistemleri küresel toplumumuzda derin eşitsizlikler ve adaletsizlikler ortaya çıkarıyor. Üç milyar insan sağlıklı beslenme maliyetlerini karşılayamazken, aşırı kilo ve obezite dünya çapında artmaya devam ediyor.

COVID-19 salgını, acil bir rota değişikliğine ihtiyaç olduğunu gösterdi. Artan yoksulluk, artan sayıda şehir sakini gıda bankalarını kullanmaya zorlarken ve milyonlarca insan acil gıda yardımına ihtiyaç duyarken, zaten iklim değişikliği ve olağandışı zorluklarla mücadele eden çiftçilerin ürünlerini satmalarını daha da zorlaştırdı. 2050 yılına kadar 10 milyar insanı besleyebilecek sürdürülebilir tarım-gıda sistemlerine ihtiyacımız var.

Peki şimdi ne olacak?

Çözümler var. Hükümetlerin hem eski politikaları gözden geçirip yenilemesi hem de uygun fiyatlı besleyici gıdaların sürdürülebilir üretimini ve çiftçi katılımını teşvik eden yeni politikalar geliştirmesi gerekiyor. Politikalar eşitliği ve öğrenmeyi desteklemeli, inovasyonu teşvik etmeli, kırsal gelirleri artırmalı, küçük aile çiftçilerine güvenlik ağıları sunmalı ve iklim direnci oluşturmalı. Ayrıca eğitim, sağlık, enerji, sosyal koruma, finans gibi gıda sistemlerini etkileyen alanlar arasındaki bağlantıları göz önünde bulundurmaları ve çözümlerin birbiri ile uyumlu olmasını sağlamalı. Ve özellikle özel sektör, sivil toplum, araştırmacılar ve akademisyenlerin de sektörler genelinde olumsuz çevresel ve sosyal etkileri azaltmak için yatırımlarını ve desteklerini artırmalı.

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

BM Genel Sekreteri, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşma yolunda ilerlemek amacıyla, dünyanın gıda üretim ve tüketim şeklini dönüştürecek yeni cesur eylemler konusunda fikir birliği oluşturmak üzere Gıda Sistemleri Zirvesinin ilkinin Eylül 2021'de toplayacak.

Eylemlerimiz geleceğimizdir

Hükümetler, özel sektör, sivil toplum, uluslararası kuruluşlar ve akademi de bizim yardımımıza ihtiyacı duyacaklar. Sürdürülebilir bir şekilde üretilen besleyici gıdaları daha fazla tercih ederek üretileni etkilemeli ve aynı zamanda her şeyden önce gıda kaybını ve israfını azaltarak günlük faaliyetlerimizde daha sürdürülebilir olmalıyız. Ayrıca, sağlıklı ve sürdürülebilir bir yaşam tarzının önemi hakkında farkındalık yaratmalıyız. İklim değişikliğini, çevresel bozulmayı azaltma çabaları ve aynı zamanda refahımız buna bağlı. Kararlı bir değişimi destekleyecek bir gıda eylemini harekete geçirmeliyiz.

SPOTLIGHT 2 – NEDEN SAĞLIKLI BESLENMEK DAHA PAHALI?

Sağlıklı gıdalar, buğday, pirinç veya mısır gibi başlıca gıdalardan daha yüksek üretim riskine sahip. Özellikle yol ve depolama koşulları zayıf olduğunda, yüksek maliyetli ürünlerin (örneğin taze balık, et, meyve ve sebze) taşınması oldukça zor. İlaveten, günümüzde gümrük tarifeleri ve desteklemeler de meyve ve sebzeler yerine temel gıdaları yetiştirmeyi daha kârlı hale getiriyor.

Bu konuda ne yapılabilir?

Hükümetler sağlıklı beslenme için uygun teşvikleri devreye sokabilir. Örneğin, besleyici gıdalara uygulanan vergileri düşürebilir, yüksek değerli emtiaya yönelik teşvikleri bu amaçla yenileyebilir, pazarlara erişimi geliştirebilir, çiftçilere sürdürülebilir ve çevre dostu yöntemlerle besleyici gıdalar yetiştirmelerini teşvik etmek için eğitimler, teşvikler ve teknolojiler sunabilirler. Gıda tedarik zinciri çalışanlarının daha dayanıklı olmaları için beslenmeye duyarlı sosyal güvenlik programlarına da ihtiyaçları var. Hükümetler eşitlikçi gıda ticaretini teşvik edici önlemler alabilir, korumacılıktan kaçınarak tüm ülkelerin karşılaştırmalı üstünlüklerini teşvik edebilirler. Besleyici gıdalara erişimi olan tüketiciler sağlıklı ve sürdürülebilir olanı tercih ederek bu konuda talebi artırmaya yardımcı olabilirler. Özel sektör sürdürülebilir sağlıklı beslenmeye de yatırım yapabilir. **BUNLARIN HEPSİ MÜMKÜN!**

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

SPOTLIGHT 3- GIDA SİSTEMLERİ ZİRVESİ EYLEMLERİNDE FAO'NUN ROLÜ

Zirve faaliyetleri kapsamında bir yıldan fazla bir süredir, gıda sistemlerimizi daha güçlü ve daha adil hale getirmenin en güçlü yollarını belirlemek için genç aktivistler, yerli liderler, küçük çiftçiler, bilim insanları, sağlık çalışanları ve özel sektörün üst düzey yöneticileri de dahil olmak üzere çok çeşitli katılımcılara çağrıda bulunuldu.

Zirve, FAO'nun yetki alanıyla güçlü bir şekilde bağlantılı olan beş ana eylem ekseninde düzenleniyor:

•Eylem 1- Herkesin güvenilir ve besleyici gıdaya erişiminin sağlanması

Herkesin her zaman yeterli miktarda güvenilir ve besleyici gıdaya erişiminin sağlanması demek, gıdaların mevcudiyetini arttırmak, onları daha uygun fiyatlı hale getirmek ve gıdaya erişimdeki eşitsizlikleri azaltmak anlamına geliyor.

•Eylem 2- Sürdürülebilir tüketim modellerine geçiş

Gıda sistemlerini dönüştürmek demek, gıda tüketiminde savurganlığı ortadan kaldırmaktır. Bunu başarmak, sürdürülebilir şekilde üretilen ve besleyici gıdalar için tüketici talebinin oluşturulmasına, tarımda sorumlu davranışın geliştirilmesine, yerel değer zincirlerinin güçlendirilmesine, beslenmenin iyileştirilmesine ve özellikle en savunmasız olanlar arasında gıda kaynaklarının yeniden kullanımını ve geri dönüşümünü teşvik etmeye bağlı olacak.

•Eylem 3 - Doğa dostu üretimin teşvik edilmesi

Doğa dostu üretim, gıdanın üretimi, işlenmesi ve dağıtımında çevresel kaynak kullanımını en etkin düzeye getirerek, böylece biyoçeşitlilik kaybını, kirliliği, su kullanımını, toprak bozulmasını ve sera gazı emisyonlarını azaltacaktır. Doğa dostu üretim hem yenilikçi teknolojiler hem de geleneksel bilgi, küçük çiftçiler için teşvikler ve güçlü yönetim gerektirecektir.

• Eylem 4- Adil geçim kaynakları

Tam ve üretken istihdamı, insana yaraşır işi, girişimciliği, kaynaklara adil erişimi ve gıda değer zinciri boyunca tüm aktörler için yeterli sosyal korumayı teşvik ederek yoksulluğun ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve "kimseyi geride bırakmamak".

• Eylem 5- Şoklara ve strese karşı dayanıklılık

Çatışmalara veya doğal afetlere eğilimli alanlarda veya salgın zamanlarında sürdürülebilir gıda sistemlerinin devamlı ölçüde işlevselliğinin sağlanması ve tüm gıda sistemi çalışanlarını istikrarsızlıklara hazırlıklı olma, dayanma ve toparlanma kapasitelerinin güçlendirilmesi.

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

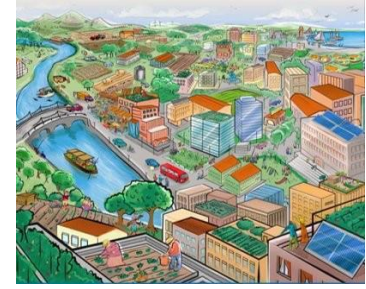
16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

SPOTLIGHT 4 – Kentsel Gıda Sistemleri

Dünya çapında şehirleşme artıyor. Bugün dünya nüfusunun yüzde 55'i kentsel alanlarda yaşıyor ve **2050 yılına kadar kent nüfusunun yüzde 68'e yükselmesi ve bu artışın da genel olarak daha düşük gelirli ülkelerde gerçekleşmesi** bekleniyor.

Şehirlerin daha yeşil, daha dayanıklı ve kendini yenileyebilen bir hale gelmesi için **kent ve kent çevresi planlamasını yeniden düşünmeye** ihtiyacımız var. Bu çerçevede kırsal-kentsel alan bağlantıları güçlendirilmeli, kentsel gıda sistemlerinin iklim değişikliği de dahil olmak üzere şoklara karşı dayanıklılığı sağlanmalı, herkesin erişebileceği geniş yeşil kamusal alanlar ve pazarlar oluşturulmalı, geri dönüşümü artırırken atıklar azaltılmalı, sürdürülebilir ve sağlıklı yaşam tarzları ile biyoçeşitlilik açısından zengin ekosistemler teşvik edilmeli.

3. İLETİŞİM STRATEJİSİ

Bu yıl da Dünya Gıda Günü **“Eylemlerimiz geleceğimizdir”** sloganını bir kez daha kullanarak aşağıdaki **hedef kitleleri** harekete geçmeye çağırıyor:

- Hükümetler, politika yapıcılar, şehirler
- Gençlik ve kamuoyu
- Medya ve etki sahibi ünlü kişiler
- Özel sektör
- Sivil toplum, STK'lar ve tüketici örgütleri
- Akademi, araştırma kuruluşları
- Ortaklar (stratejik ortaklıklar ve reklam verenler)

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

#DünyaGıdaGünü, tarım-gıda sistemlerinin dönüşümünün insanlar için ne anlama geldiğini ortaya koymak adına ideal bir platform. Bu dönüşüm gıdaya fiziksel ve ekonomik erişilebilirliği, mevcut gıda ürünlerinin çeşitliliğini ve kalitesini, besleyici gıdalara erişimi ve tüketim kalıplarını nasıl etkileyecek? Bu dönüşümün sosyo-ekonomik durum (ve sürdürülebilir olarak iyileşmesi), çevremiz ve gezegenimiz üzerinde nasıl bir etkisi olacak? Dünya Gıda Günü, bu soruların cevaplarını insanların günlük yaşamlarıyla bağlantı kurarak açıklamaya çalışacak. Bu karmaşık kavramı insanların en temel ihtiyacı olan gıda güvenliğiyle ilgili hale getirmeye çalışacak. Kampanya, tarım-gıda sistemlerinin dönüşümünü sağlamak için bireyler tarafından neler yapılabileceğini ve yapılması gerektiğini başarı hikayeleriyle sergileyen **#GıdaKahramanları** kampanyasından faydalanacak. Eylemler dönüşüm sürecinin bir parçası olan sağlıklı beslenmeden daha sürdürülebilir gıda tüketim kalıplarını benimsemeye ve gıda israfını azaltmaya kadar uzanacak. 2015 yılından bu yana, Dünya Gıda Günü eylem odaklı bir kampanya oldu ve bu yıl eylemler **doğa ve gezegenimiz ile yakından bağlantılı olacak.**

Geçen yıl, Dünya Gıda Günü'ne yaklaşık 150 ülkede **450'den fazla etkinlik** damga vurdu. Bütünleşmiş bir iletişim kampanyası çerçevesinde **50'den fazla dilde** iletişim materyalleri geliştirildi ve ortaklarla birlikte küresel ölçekte milyonlarca insana ulaşmak için TV kanalları, şehirlerdeki metro, otobüs, sinema, billboard ve alışveriş merkezleri gibi kamusal alanlar kullanıldı. FAO, geçen yıl Dünya Gıda Günü için kurduğu ortaklıkların yanı sıra bu yıl da, özellikle Afrika'da olmak üzere, yeni ortaklıklar kurmaya devam edecek. Kampanya, pek çok farklı hedef kitleye yönelik olarak geliştirilen araçların ve yüzlerce etkinliği Dünya Gıda Günü şemsiyesi altında bir araya getiren çok dilli bir iletişim paketinin FAO ofisleri de dahil olmak üzere dağıtımı vasıtasıyla küresel bir iletişim hareketi ortaya koyacak.

4. KÜRESEL ETKİNLİKLER

Kampanya, ulusal kampanyaların ve iletişim faaliyetlerinin (tema/görsel/içerik) zamanında planlanmasını kolaylaştırmak için **Mayıs ayında FAO ofislerine ve kilit ortaklara** yönelik olarak başlatılacaktır.

Önemli kampanya etkinlikleri şunlardır:

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

- **Zirve öncesi etkinlik** (Roma, 26-28 Temmuz)- Dünya Gıda Günü kampanyasının başlatılması (yeni web sitesi, tanıtım videosu, hikayeler vb.)
- Gençlerle güçlenen **Dünya Gıda Forumu** (Roma, 1-6 Ekim, tam tarihi daha sonra netleştirilecek)- Eğitim alanındaki çalışmaların bir parçası olarak, "Genç Dünya Gıda Günü" adlı bir etkinlik, gıda kahramanlarının, etki sahibi ünlü kişilerin, liderlerin ve şeflerin neden gıda ile çalışmayı seçtiklerini anlattıkları ve gençleri harekete geçmeye ve #GıdaKahramanı olmaya çağırdıkları ilham verici bir etkinlik çerçevesinde dünya çapındaki okulları ve gençlik gruplarını bir araya getirecek.
- **Küresel Dünya Gıda Günü Töreni** (Roma, 10.00-11.30, 15 Ekim)- bu etkinlik sanal ortamda veya yüz yüze gerçekleşecek.
- **Dünya Gıda Günü Konferansı** (Roma, 11.30-12.30, 15 Ekim, ilerleyen günlerde teyit edilecek)- tema / konuşmacı belirlenecek.
- **Dünya Gıda Günü Çayı ve Kahvesi** (Roma, 12.30-14.00, 15 Ekim ilerleyen günlerde teyit edilecek)- FAO Gençlik ve Kadın Komiteleri tarafından organize edilecek. Etkinlikte büyük çay ve kahve üreten ve tüketen ülkelerin stantları ile ürünlerini, demleme tekniklerini ve içme kültürünü paylaşmaları planlanıyor.
- **Expo Dubai** (Dubai, 16 Ekim)- Expo'nun ilk uluslararası gününde bir dizi etkinlik düzenlenecek.
- **G20 Yeşil Bahçe**, Appia Antica Park ve Caffarella Vadisi'nde İtalya ile etkinlikler (tam tarih daha sonra belirlenecek).

5. ANA MESAJLAR

Kimseyi geride bırakmadan, daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi bir çevre ve daha iyi bir yaşam için daha verimli, kapsayıcı, dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemlerine dönüşümü desteklemek adına sektörler arasında kolektif bir eyleme ihtiyaç var. Birbiri ile ilişkili dört hızlandırıcı unsur -teknoloji, inovasyon, veri ve tamamlayıcılar (yönetişim, insan sermayesi ve kurumlar) – etkiyi artırmak ve ticari açıkları en aza indirmek için çok önemli olacaktır. Bu dönüşümü gerçekleştirmek için politikaları, zihniyetleri, davranışları ve iş modellerini değiştirmeliyiz.

i. Politikaların ve mevzuatın geliştirilmesi

Hükümetler sürdürülebilir tarım aracılığıyla herkes için yeterli miktarda, uygun fiyatlı, besleyici, güvenilir ve sürdürülebilir şekilde üretilmiş gıdaya erişimi sağlamalıdır. Bunun için, tarım, gıda, eğitim, su, sağlık, cinsiyet eşitliği, sosyal koruma, ticaret, istihdam ve finans gibi tarım-gıda sistemlerini etkileyen çeşitli alanları dikkate alarak çok sektörlü, bilime ve kanıta dayalı bir politika geliştirme yaklaşımı benimsemelidir. Bu yaklaşımın da etkili bir mevzuat, artan yatırımlar, çiftçiler için teşvikler, ilerlemeyi izlemek için izleme-değerlendirme sistemleri ve iyi yönetim ile politikaları desteklemesi gerekir.

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

16 Ekim 2021

Dünya Gıda Günü

ii. Besleyici gıdalar için tüketici talebinin oluşturulması

Hükümetler; özel sektör, akademi ve sivil toplumla iş birliği içinde, işlenmemiş veya minimum düzeyde işlenmiş besleyici ve sürdürülebilir şekilde üretilen gıdalar için tüketici talebi oluşturmaya yönelik çalışmalar yürütmelidir. Hükümetler, sivil toplum ve akademinin desteğiyle gıda ve beslenme eğitimlerini artırabilir, kitle iletişim kampanyalarını ve mutfak becerilerini teşvik edebilir, kamu alımları ve sosyal koruma programlarında beslenmeyi önceliklendirebilir. Ayrıca, özel sektörü sağlıklı gıda seçenekleri sunmaya teşvik eden politikalar ve düzenlemeler geliştirebilir. Özel sektör de daha sürdürülebilir olmaya çalışmalı ve uygun fiyatlı, besleyici gıdalar sağlamalı, gerektiğinde halk sağlığını riske atan besin maddelerinin içeriğini azaltarak ürünleri yeniden formüle etmeli ve özellikle yağ, şeker ve tuz oranı yüksek, enerji yoğun gıda ürünlerinin çocuklara pazarlanmasını sınırlandırmalıdır.

iii. Sürdürülebilir ve etik gıda üretiminin ve yeniliğin teşvik edilmesi

Hükümetler; özel sektör ve sivil toplumla iş birliği içinde, yerel/yerli bilgileri dikkate alan, biyoçeşitliliğe ve doğal kaynaklara saygılı, gıda kayıplarını azaltan, pandemi ve iklim değişikliği gibi şoklara karşı dayanıklılık oluşturan ve çiftçilere doğru eğitim, teşvik ve teknolojileri sağlayan sürdürülebilir ve yenilikçi gıda üretme yollarını teşvik etmeli, böylece geçim kaynaklarını güçlendirmelidir. Tarım işletmeleri de dahil olmak üzere özel şirketler, özellikle çocuk işçiliği ve çevresel riskler de dahil olmak üzere sosyal risklerin bulunduğu gelişmekte olan ekonomilerden tarım ürünleri tedarik ederken, tedarik zincirlerindeki olumsuz sosyal ve çevresel etkileri (ormanlarımızı kaybetme gibi etkiler) belirleyerek, azaltarak ve önleyerek sorumlu iş davranışı yönergelerine uymalıdır.

iv. Veri ve bilgilerin niceliğinin ve kalitesinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi

Hükümetler; özel sektör ve sivil toplumla iş birliği içinde, gıda sistemleri ve çeşitli bileşenleri hakkında mevcut veri ve bilgilerin miktarını ve kalitesini arttırmalı ve geliştirmelidir. Sağlıklı bilgi, sürdürülebilir ve kapsayıcı gıda sistemlerinin gelişimini destekleyebilecek etkili politikaların tasarlanması ve izlenmesi için önemli bir önkoşuldur.

v. Hepimiz tarım-gıda sistemlerinin dönüşümüne katılmalıyız.

Tarım-gıda sistemlerini dönüştürmek için hepimizin değişmesi gerekiyor. Eski tüketim kalıplarını; bireylerin sağlık ve esenliğinin tüm boyutlarını destekleyen, düşük çevresel baskıya ve etkiye sahip, erişilebilir, uygun fiyatlı, güvenilir, adil ve kültürel olarak kabul edilebilir bir beslenme şekli ile değiştirmeliyiz. Böylece

#WorldFoodDay
fao.org/world-food-day

besleyici, çevresel ve sosyal açıdan sorumlu olan ürünleri tercih ederek pazarın sunduklarını da etkileriz. Bu da hükümetlere doğru politikaları uygulamaya koymaları, tarımsal yöntemleri etkilemeleri ve bu ürünlere daha fazla yatırım yapmaları için baskı uygulayacaktır. Ayrıca günlük eylemlerimizi değiştirmek, daha az israf etmek ve daha sürdürülebilir bir yaşam tarzı tercih etmek için çaba gösterebiliriz.

6. ÖNEMLİ VERİLER

- i. 3 milyardan fazla insanın (dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 40'ı) maddi gücü **sağlıklı beslenmek için yeterli değil**.
- ii. Covid-19 pandemisinin neden olduğu ekonomik durgunluğun, dünyada halihazırda açlık çeken 690 milyon insana 132 milyon kişinin daha eklenmesine neden olabileceği tahmin ediliyor.
- iii. Yaklaşık 2 milyar yetişkin, hareketsiz bir yaşam tarzı ve kötü beslenme nedeniyle **aşırı kilolu veya obez**. Sağlıksız beslenme ile ilgili sağlık maliyetleri 2030 yılına kadar 1,3 trilyon doları aşabilir.
- iv. Küçük çiftçiler dünya çapında gıdanın yüzde 33'ünden fazlasını üretiyor fakat buna karşın pek çoğu yoksulluk, karar vermede ötekileştirilme, finans, eğitim ve teknoloji gibi kaynaklara erişememe gibi birçok zorlukla karşı karşıya kalıyor.
- v. Küresel olarak, 25-34 yaş arasındaki aşırı yoksulluk içinde yaşayan kadınların sayısı, aynı yaş aralığındaki aşırı yoksulluk içinde yaşayan erkeklere göre **yüzde 20 daha fazla**. Ayrıca, yerli **kadınların yüzde 18'inden** fazlası günde 1,90 dolarından daha az bir gelire geçiyor.
- vi. Küresel insan kaynaklı **sera gazı emisyonlarının** üçte birinden daha fazlası mevcut dünya gıda sistemlerinden kaynaklanıyor.
- vii. Dünyadaki gıdaların yüzde **14'ü yetersiz hasat, taşıma, depolama ve nakliye nedeniyle kaybediliyor ve yüzde 17'si de tüketici düzeyinde israf ediliyor**.
- viii. **Gıda kaybı ve israfı**, gıda üretmek için kullanılan su gibi kaynakların da kaybı anlamına geliyor. Tüketimden önceki kayıplar dikkate alındığında küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 8 ila 10'u tüketilmeyen gıdalardan kaynaklanıyor.
- ix. Dünya nüfusunun yüzde 55'i, dünya gıda arzının yüzde 70'inin tüketildiği **şehirlerde** yaşıyor. Şehirlerde yaşayanların oranının 2050 yılına kadar yüzde 68'e yükseleceği tahmin ediliyor.

- x. **İklim Değişikliği**, kırsaldaki yoksulları, tarımsal verimi ve üretkenliği etkiliyor ve temel gıda ürünlerinin besin kompozisyonunun (protein, mineraller ve vitaminler) değişmesine neden olabiliyor.
- xi. Her 10 kişiden biri bakteri, virüs, parazit veya kimyasal maddelerle kirlenmiş **güvenilir olmayan gıda** kaynaklarından etkileniyor.
- xii. Yoğun tarım faaliyetleri, kaynak-yoğun gıdaların tüketiminin küresel ölçekte artması ve doğal ekosistemlerin bitkisel üretim veya çayır-mera amaçlı kullanımı toprakların ve ekosistemlerin bozulmasına yol açarken **biyoçeşitliliğin** de azalmasına neden oldu.

SPOTLIGHT 5 – YATIRIM İLE TAAHHÜT

G7'nin 2030 yılına kadar 500 milyon insanı açlıktan ve yetersiz beslenmeden kurtarma taahhüdünü yerine getirmek için hükümetlerin önümüzdeki on yıl içinde yatırımlarını yılda yaklaşık 14 milyar dolar artırması ve mevcut gıda güvenliği ile beslenme yardım harcamalarını ortalama iki katına çıkarması gerekecek. COVID-19 pandemisi sebebiyle artan olumsuz açlık eğilimlerinin mevcut senaryosuna göre, SKA 2 tarafından öngörüldüğü gibi, 2030 yılına kadar açlığı sona erdirmek için yılda 39-50 milyar dolar tutarında önemli ölçüde yüksek yatırımlara ihtiyaç duyulacaktır. Bu miktarlar, hükümetlerin şu anda yatırım yaptıkları alanlarda çalışmaya devam ettiğini varsaymaktadır.

İlgili Bağlantılar:

- Hikaye - [Transforming diets to transform agri-food systems](#)
- Hikaye - [Tackling climate change head-on](#)
- Gıda sisteminin parçaları ve sürücüleri - [Food Systems Dashboard](#)